

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 17.3.2003 60. vuosikerta Numero 1 Sivu 12

Kevätrypsilajikkeissa on valinnan varaa

Yrjö Salo ja Katri Pakkala, MTT

Kevätrypsin tärkein lajikeominaisuus on satoisuus. Lajikkeet ovat 00-tyyppisiä, niiden erukahappo- ja glukosinolaattipitoisuudet ovat alhaisia. Suurempia satoja toivottaisiin, mutta niin ei tapahdu uusienkaan lajikkeiden kanssa. Nykyisissä lajikkeissa on vain vähän eroja.

Kevätrypsisadon suurin laatuongelma on viime vuosina ollut rikkakasvien siementen runsaus. Torjunta-ainelautakunta on hyväksynyt rikkakasvien torjuntaan trifluraliinia sisältävät torjunta-aineet vuoden 2004 loppuun asti. Siten rikkakasveja voidaan edelleen torjua muokkaamalla torjunta-aine maahan ennen kylvöä.

Seuraavassa esitellään lajikeluettelossa olevat lajikkeet aikaisuusjärjestyksessä (jalostaja ja kauppaantulovuosi Suomessa).

Kulta (Jokioinen 1991) on säilyttänyt pitkään asemansa viljelyssä. Se on mittarilajike.

Riikka (Mildola 2002) on uusi lajike, jonka varsi on luja. Siemenet ovat melko suuria. Valkuaista on sadossa melko paljon ja lehtivihreää vähän. Sadot ovat pienempiä kuin muilla lajikkeilla II- ja III-vyöhykkeillä.

Valo (Boreal 1996) ei suuresti eroa Kulta-lajikkeesta kasvuston, sadon määrän eikä sadon laadun suhteen. Lehtivihreää on sadossa vähän. Viljely on lisääntynyt, ja Valosta on tullut viljellyin rypsilajike.

Tuli (Boreal 2000) on pitkävirtainen lajike, jonka sadot ovat suuria kaikilla viljelyvyöhykkeillä. Siemenet ovat lajikkeiden pienimmät. Sadossa on vähän valkuaista, mutta runsaasti öljyä.

Pouta (Mildola 2001) on hyvin satoisa lajike erityisesti I-vyöhykkeellä. Kasvusto on melko pitkää, mutta lujavartista. Lajike on komposiittihybridi, jossa on mukana hedesteriili MDA 1803 ja pölyttäjä MDA 1501. Valkuaista ja öljyä sadossa on paljon. Myös lehtivihreää on melko paljon.

Hohto (Boreal 2002) on uusi, hyvin satoisa lajike kaikilla viljelyvyöhykkeillä. Varsi on pitkä. Siemenet ovat melko pieniä. Valkuaista ja myös öljyä on sadossa hyvin paljon.

SW Rebus kestää möhöjuurta

SW Rebus (Svalöf Weibull, Ruotsi 2003) on ollut virallisissa lajikekokeissa vuosina 2001–2002 linjanumerolla SW C3160. Sato on vain Kulta-lajikkeen luokkaa eivätkä muutkaan ominaisuudet suuresti eroa siitä. Sadot ovat melko pieniä II- ja III-vyöhykkeillä. Kasvu-aika on kuitenkin päivän pidempi ja siemen vähän suurempi kuin Kulta-lajikkeella. Varsi on muiden lajikkeiden vartta lujempi, ja lajike on ensimmäinen möhöjuuren kestävä jaloste. Lajiketta voidaan siis viljellä

taudin saastuttamilla alueilla. Normaali viljelykierto on kuitenkin pidettävä.

Kovan (Svalöf, Ruotsi 1988) sato on vaatimaton. Lajike jäi pois kokeista vuonna 1997.

Sisu (Boreal 1994) on Kultaa pari päivää myöhäisempi. Kasvusto on melko pitkää. Lajike jäi pois kokeista vuonna 1998.

Harmoni (Svalöf Weibull, Ruotsi 2000) on kaksi päivää Kultaa myöhäisempi. Valkuaista on vähän, mutta öljyä ja lehtivihreää on melko paljon.

Lisätietoja: yrjo.salo@mtt.fi
puh. (02) 431 4161

Kevätrypsi virallisissa lajikekokeissa vuosina 1995-2002.

Lajike ja omi Suositel-	Kasvu-	Satoisuus			Lako	Ölly ¹⁾	Öljysato	Lehti-	
		tu viljely-	aika	I					II
	vyöhyke	vrk							
Kulta	I-III/e	103	1940 =100	2010 =100	1960 =100	43	41,7	822	9,6
Hohto	I-III/e	103	105	104	105	46	41,7	864	10,0
Pouta	I-III/e	103	108	102	104	38	41,1	849	10,6
Riikka	I-III/e	103	102	95	98	36	40,9	795	8,1
Tuli	I-III/e	103	104	105	105	44	42,0	866	8,9
Valo	I-III/e	103	101	103	104	44	41,4	836	7,9
Harmoni	I-III/e	104	102	103	101	44	42,3	849	10,2
SW Rebus	I-III/e	104	101	96	98	32	41,3	807	9,0

¹⁾ 9 %:n kosteudessa ²⁾ mg/kg